

SØRLANDET SYKEHUS		Somatikk Arendal		Kliniske fagprosedyrer
Smertelindring i fødsel SSA				Side 1 av 2
Dokument ID: II.SOA.GOA.FBA.2.2-3		Godkjent dato: 28.01.2025	Gyldig til: 28.01.2028	Revisjon: 7.01

Somatikk Arendal/Gyn.-/Obst.avdeling SSA/Fødeavdelingen SSA/Pasienter og brukere/Fødsel SSA

MÅLGRUPPE

Kvinner som er i begynnende eller aktiv fødsel.

HENSIKT

Optimalisere smertelindring

ANSVAR

Jordmor, gynekolog og anestesilege.

Jordmor har delegert ansvar til å gi medikamentene i denne prosedyren.

FREM GANGSMÅTE

«Sovedose» - ved maserier og søvnmangel, gis som engangsdose

Smertestillende midler og sovemedisin til kvinner som ikke er i aktiv fødsel. Det skal bli tatt normal CTG før man gir «sovedose». Forskjellige kombinasjoner vurderes nøye av jordmor ut fra kvinnens behov:

- **Paracet** 1g
- **Phenergan** 25 mg / **Imovane** 5 mg
- **Morfin** 5-10 mg im, evt 2,5 mg iv inntil 4 ganger (skal ordineres av lege)

Smertelindring under fødsel

- Aktivitet, vann, posisjoner, varme, TENS
- **Akupunktur** – se egen [prosedyre](#)
- **Steriltvannspapler**: Intracutan injeksjon av sterilt vann over symfyisen og sakralregionen.
- **Engangs varmepose**
  - Vannet i posen må ikke være varmere enn vannet i springen. Bruk ikke kokende vann.
  - Kontroller varmen ved å legge posen mot f eks innsiden av armen din.
  - Pakk inn posen, ikke legg den mot bar hud.
  - Ikke legg kroppstygden mot eller over posen.
  - Sjekk varmeposen jevnlig i forhold til temperatur og beliggenhet ved pasienten.
- **Lystgass (inhalasjonsgass)**
Virker avslappende (berusende). Moderat til dårlig smertestillende effekt.
Gis under fødsel i konsentrasjonen 50 % N2O / 50 % O2, kan økes til 70/30.
Best virkning tidlig i åpningstiden og senere i fødselsforløpet.
Det tar ca 10 sek. før lystgassen begynner å virke, og ca 20 sek. før en har oppnådd maks virkning.
Bivirkning: kvalme
- **SSF:** **Fentanyl intravenøst** – se egen [prosedyre](#)
- **SSA:**
  - **Morfin** 2,5-10 mg im. Bør ikke gis inntil 4 time før forventet fødsel. Dosering vurderes ut fra kvinnens vekt. Halveringstid 2-4 timer (skal ordineres av lege).
  - **Paralgin Major** - kan gis **en** gang i løpet av fødselen.

Utarbeidet av: Prosedyreutvalg Obstetrikk SSHF	Fagansvarlig: Seksjonsoverlege Føde/Barsel	Godkjent av: Avd.jordmor Tove Andreassen	

SØRLANDET SYKEHU	Smertelindring i fødsel SSA				Side: 2 Av: 2
Dokument-id: II.SOA.GOA.FBA.2.2-3	Utarbeidet av: Prosedyreutvalg Obstetikk SSHF	Fagansvarlig: Seksjonsoverlege Føde/Barsel	Godkjent dato: 28.01.2025	Godkjent av: Avd.jordmor Tove Andreassen	Revisjon: 7.01

Somatikk Arendal/Gyn.-/Obst.avdeling SSA/Fødeavdelingen SSA/Pasienter og brukere/Fødsel SSA

- Epidural i fødsel – se egne prosedyrer:
[Prosedyre SSF](#)
[Prosedyre SSA](#)

- Pudendalanestesi – se egen [prosedyre](#)

- Lokalanestesi i perineum

Medikament:

- Xylocain gel 2%
- Xylocain spray 10 mg/dose
- Lidocain 10mg/ml
- Xylocain m/adrenalin 1 %
- Marcain 2,5 mg/ml

Dose v/infiltrasjon: 10 ml. Injeksjonsmengden kan ved behov gjentas en gang etter fødselen.

Kryssreferanser

I.3.4-1	Dobbeltkontroll, utførelse og dokumentasjon ved legemiddel administrasjon- SSHF
I.3.4-14	Legemiddelhåndtering, oppgaver og ansvar for helsepersonell - SSHF
I.4..1-1	Akupunktur Føde/Barsel SSHF
I.4..1-23	Medikamentdelegering Føde/Barsel SSHF
I.4..1.2-18	Pudendusblokkade. Føde/Barsel SSHF
II.SOA.GOA.FBA.2-1	Epiduralanestesi. Føde/barsel SSA
II.SOF.KIF.SSF.2.a-11	Fødeepidural
II.SOK.KKK.FBK.2.2-2	Epiduralanestesi under fødsel SSK
II.SOK.KKK.FBK.2.2-5	Fentanyl smertelindring i fødsel SSK, SSF
II.SOK.KKK.FBK.13-55	Legemiddelkurve Føde / Barsel SSK eksempel

Eksterne referanser

[Veileder i fødselshjelp 2014](#)

Prosedyrer Kvinnekliviken Haukeland, SUS og Ullevål